

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 31^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 227

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019
ΚΑΛΑΝΤΑΡΤΣ 2019

ΠΑΡΑΚΑΘ' ΑΡΧΑΡΙΩΝ-ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Για άλλη μια χρονιά τα τμήματα αρχαρίων ενηλίκων της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας απέδειξαν ότι και τα μεγάλα "παιδιά" μας είναι γλεντζέδες και κεφλίδες όπως έλεαν οι παλαιοί και είναι αυτοί που μας μάζεψαν για να γνωριστούμε καλύτερα αλλά και να παρουσιάσουν το έργο τους.

Μετά από ένα σύντομο χαιρετισμό και ευχές εκ μέρους του ΔΣ της λέσχης από τον Γ. Γραμματέα κυριάρχησε το ατελειώτο κέφι, χορός και τραγούδια από όλα τα μέρη της πατρίδος μας μέχρι τις πρωινές ώρες.

Όλα αυτά βέβαια έγιναν με τη συνεχή προσπάθεια του έφορου τμημάτων κ. Σπύρου Θεοδορίδη, των χοροδιδασκάλων κ. Τάκη Τσιαβού και κ. Κυριάκου Παλασιδή αλλά και χάρη των μουσικών μας κ. Αντώνη Κουβρακίδη στο τραγούδι, κ. Γιώργο Νικηφορίδη στη λύρα και κ. Κυριάκο Ξυνόπουλο στο νταούλι.

Όπως πάντα το ξενοδοχείο "ΛΟΖΙΤΖΙ", όπου έγινε η εκδήλωση, μας φιλοξένησε με πλούσια εδέσματα και κάθε είδους κεράσματα και ποτά αλλά και με την ιδιαίτερη ζεστή φιλοξενία του οικοδεσπότη κ. Ανδρέα Λαζαρίδη.

Εκδρομή στον κόσμο των παραμυθιών στην Ονειρούπολη Δράμας

Την Κυριακή 9 Δεκεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη εκδρομή των μελών και φίλων της Ε.Λ.Β. στην Ονειρούπολη της Δράμας. Το σήμα της αναχώρησης δόθηκε νωρίς το πρωί με την επιβίβαση 135 ατόμων σε τρία λεωφορεία, που ξεκίνησαν το πολυπόθητο ταξίδι για το παραμυθένιο χωριό με τα ξύλινα σπιτάκια και τον Άγιο Βασίλη.

Ο καιρός ήταν σχετικά καλός επιτρέποντας στους εκδρομείς να απολαύσουν τη διαδρομή. Την αποστολή συνόδευσαν εκ μέρους του Δ.Σ της Λέσχης, ο Πρόεδρος της Ε.Λ.Β. κ. Σαρημυχαηλίδης Παύλος και ο έφορος Δημοσίων Σχέσεων κ. Καπουρτίδης Χαράλαμπος, οι χοροδιδασκαλοί της Λέσχης, οι υπεύθυνοι των τμημάτων και πολλοί γονείς που συνέβαλαν τα μέγιστα στην οργάνωση και επιτυχία της εκδρομής.

Από την πρώτη στιγμή που αντίκρισαν μικροί και μεγάλοι το χριστουγεννιάτικο πάρκο εντυπωσιάστηκαν από την ομορφιά του και ξεχύθηκαν στα δρομάκια του, μαγεμένοι από το πανέμορφο θέαμα και τα παιχνίδια της χριστουγεννιάτικης πλατείας με τα παραμυθένια σκηνικά. Μια μαγική μικρή πολιτεία, βγαλμένη από τον κόσμο των παραμυθιών και των ονείρων.

Η καταπληκτική ατμόσφαιρα, η άψογη οργάνωση αλλά και το μαγευτικό γιορτινό κλίμα ζέσταναν τις καρδιές όλων μας.

Και του χρόνου!

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
και ΕΚΛΟΓΕΣ**

Καλούνται τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Καταστατικού, σε Τακτική Εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση που θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο της Λέσχης στο Πανόραμα (Λ. Πορφύρα 1, Βέροια),
την Κυριακή 20 Ιανουαρίου 2019 και ώρα 11.00 π.μ.,

ΚΑΛΑΝΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, την παραμονή των Χριστουγέννων έψαλε τα Χριστουγεννιάτικα ποντιακά κάλαντα στις τοπικές πολιτικές, σαρτιωτικές και θρησκευτικές αρχές αλλά και στην αγορά της πόλης της Βέροιας. Μικροί και μεγάλοι, μέλη του Συλλόγου, ντυμένοι με παραδοσιακές ποντιακές φορεσιές ξεχύθηκαν στους κεντρικούς δρόμους και έψαλαν τα κάλαντα, δίδοντας έναν όμορφο και ιδιαίτερο χρώμα στη γιορτινή ημέρα, διατηρώντας και συνεχίζοντας την πολιτιστική μας παράδοση.

**ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ**

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356

Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikouyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotantheia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

01-12-2018

Εκπροσώπηση στον Χειμερινό Χορό του Συλλόγου Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών Θεσσαλονίκης που πραγματοποιήθηκε στην Κάτω Φοιτητική Λέσχη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

08-12-2017

Εκπροσώπηση στον ετήσιο χορό του Μορφωτικού Συλλόγου «Η ΜΙΕΖΑ» Κοπανού που πραγματοποιήθηκε στο «ΚΤΗΜΑ ΓΚΑΝΤΙΔΗ»

09-12-2018

Πραγματοποίηση μονοήμερης εκδρομής στην Ονειρούπολη της Δράμας από μέλη και φίλους της Λέσχης εν όψει των Χριστουγέννων.

14-12-2018

Πραγματοποίηση παρακάθ από τα χορευτικά τμήματα ενηλίκων της Ε.Λ.Β. στον φιλόξενο χώρο του ξενοδοχείου «ΛΟΖΙΤΣΙ».

16-12-2018

Πραγματοποίηση της καθιερωμένης χριστουγεννιάτικης παιδικής γιορτής στην αίθουσα του Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου της Λέσχης.

21-12-2018

Καθιερωμένη επίσκεψη της νεολαίας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο Γηροκομείο εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

24 & 31-12-2018

Κάλαντα από τα τμήματα της Ε.Λ.Β. στις αρχές της πόλης.

25-12-2018

Εκπροσώπηση στον χορό του Συλλόγου Ζερβοχωρίου «Ποντιακά Νιάτα»

26-12-2018

Εκπροσώπηση στον χορό του Συλλόγου Αγίου Γεωργίου Βέροιας.

28-12-2018

Εκπροσώπηση στον παρακάθ του Συλλόγου Ποντίων Αλεξάνδρειας και Περιχώρων

29-12-2018

Παρουσίαση από την Ε.Λ.Β. του δρώμενου των Μωμόγερων στους δρόμους και τα σοκάκια της πόλης σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Βέροιας.

29-12-2018

Εκπροσώπηση στον ετήσιο χορό του Συλλόγου Ποντίων Μακροχωρίου.

30-12-2018

Παρουσίαση από το Σύλλογο Ποντίων Μακροχωρίου σε συνδιοργάνωση με την Ε.Λ.Β. του δρώμενου των Μωμόγερων στους δρόμους του Μακροχωρίου

ΚΑΛΑΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΠΠΟΥΔΕΣ ΜΑΣ

Όπως πάντα έτσι και φέτος το Τμήμα Νεολαίας της ΕΛΒέροιας επισκέφθηκε στο "Σωσίδειο Γηροκομείο Βέροιας" και έψαλλε τα κάλαντα στους ηλικιωμένους τρόφιμους του ιδρύματος δίνοντας αγάπη και χαρά τις ημέρες των Χριστουγέννων και στηρίζοντας όλους αυτούς τους ηλικιωμένους που αυτές τις μέρες ήταν μόνοι τους.

Μπράβο παιδιά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

20-01-2019

Αγιασμός και Γενική Εκλογοαπολογιστική Συνέλευση του Συλλόγου.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Το πρόγραμμα της Γενικής Συνέλευσης έχει ως εξής:

11.00 - 11.15: Αγιασμός και κοπή βασιλόπιτας
11.15 - 11.30: Βράβευση επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (παιδιών της Λέσχης)
11.30 - 11.45: Εκλογή Προεδρείου Γ.Σ. και ανάγνωση θεμάτων ΓΣ

Έναρξη συζήτησης των εξής θεμάτων ημερήσιας διάταξης:

- 1) 11.45 - 12.30: Διοικητικός απολογισμός και προγραμματισμός
- 2) 12.30-12.45: Οικονομικός απολογισμός και προϋπολογισμός
- 3) 12.45-13.00: Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής
- 4) 13.00-13.15: Διάλλειμα
- 5) 13.15-13.30: Ερωτήσεις - Τοποθετήσεις - Προτάσεις
- 6) 13.30-13.45: Απαντήσεις
- 7) 13.45-14.00: Παρουσίαση υποψηφίων ΔΣ και ΕΕ
- 8) 14.00-18.00: Ορισμός Εφορευτικής Επιτροπής και Εκλογές για ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Ελεγκτικής Επιτροπής

Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται εγγράφως (άρθρο 14) τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, στη Γραμματεία της Λέσχης (δηλαδή μέχρι Δευτέρα 14/1/2019)

Παρακαλούνται τα μέλη που πρόκειται να τακτοποιήσουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης, να προσέλθουν στο χώρο τουλάχιστον μία ώρα πριν την έναρξη των εργασιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού, δικαίωμα συμμετοχής στις εργασίες της Γ.Σ. έχουν τα μέλη που είναι τακτοποιημένα οικονομικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού όσα μέλη έχουν περισσότερο από δύο χρόνια να τακτοποιήσουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, τακτοποιούνται με την καταβολή της συνδρομής των δύο τελευταίων ετών (2018-2019).

Η παρουσία στη ΓΣ καθώς και η τακτοποίηση των συνδρομών σας κρίνεται απαραίτητη καθώς επίσης και η έγκαιρη υποβολή υποψηφιοτήτων στα όργανα της Λέσχης.

Αν δεν υπάρξει απαρτία, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί την επόμενη Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2019, την ίδια ώρα, στον ίδιο χώρο και με τα ίδια θέματα.

Με τιμή, για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος Ο Γ. Γραμματέας
Παύλος Σαρημχαηλίδης Νικόλαος Τουμπουλίδης

Χρυσανθος

ο από Τραπεζούντας

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσανθος (κατά κόσμον Χαρίλαος Φιλιππίδης, [Γρατινή Ροδόπης, 1881](#) - [Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 1949](#)) ήταν Έλληνας θεολόγος και ακαδημαϊκός (1940) και μία από τις μεγάλες μορφές της Ορθόδοξου Εκκλησίας των νεότερων χρόνων, Μητροπολίτης Τραπεζούντας (1913-1938) και Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1938-1940).

Ως Μητροπολίτης Τραπεζούντας ο

Χρυσανθος (Φιλιππίδης) είναι ίσως η σπουδαιότερη προσωπικότητα της νεώτερης ιστορίας του Πόντου. Αγάπησε τον Πόντο και τους Ποντίους και ταυτίστηκε μ' αυτούς. Σεβαστή προσωπικότητα και από τους Τούρκους, γι αυτό και όταν επίκειτο η κατάληψη της Τραπεζούντας από τους Ρώσους το 1916, σ' αυτόν την παρέδωσαν λέγοντας την ιστορική εκείνη φράση: "Από σας την πήραμε αυτή την πόλη σ' εσάς την παραδίδουμε".

Με την έλευσή του στην Ελλάδα μετά τον ξεριζωμό, διορίστηκε αποκριάριος του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Παράλληλα ασχολείται με το Ποντιακό στοιχείο που τόσο αγάπησε αλλά και αγαπήθηκε από αυτό. Με δική του ιδέα και πρωτοβουλία ιδρύθηκε το 1927 η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών, η οποία έπαιξε σημαντικότερο ρόλο στη συγγραφή και διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ποντιακού Ελληνισμού. Πρώτος πρόεδρος της Επιτροπής από την ίδρυσή της μέχρι την ημέρα που κοιμήθηκε πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες, τόσο συγγράφοντας ο ίδιος όσο και συγκεντρώνοντας το πολύτιμο υλικό που κατέθεταν οι Πόντιοι της πρώτης γενιάς. Πολύτιμος συνεργάτης του ο Γραμματέας της Επιτροπής, αρχιμανδρίτης Άνθιμος Παπαδόπουλος, ο οποίος τον διαδέχθηκε στην προεδρία μετά την κοίμησή του.

Το 1939 γίνεται Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος. Στον θρόνο του Αρχιεπισκόπου παρέμεινε μέχρι την κατοχή της Ελλάδας από τους Γερμανούς. Οι λόγοι της απώλειας του Αρχιεπισκοπικού του θρόνου ήταν δύο. Ο πρώτος ότι αρνήθηκε να χοροστατήσει σε λειτουργία στη Μητρόπολη, παρουσία των Γερμανικών αρχών κατοχής και ο δεύτερος ότι αρνήθηκε να ορκιστεί την δοτή κυβέρνηση Τσολάκογλου. Τις ενέργειες αυτές συνόδευαν τα ιστορικά εκείνα λόγια: «Ο αρχηγός της εκκλησίας δεν παραδίδει την πρωτεύουσα της πατρίδος του εις ουδένα ξένον. Ο αρχηγός της εκκλησίας ένα καθήκον έχει: Να φροντίσει δια την απελευθέρωσίν της». Τον

δ ι α δ έ χ θ η κ ε ο Δαμασκηνός, του οποίου ο ανδριάντας στήθηκε στον προαύλιο χώρο της Μητρόπολης των Αθηνών. Έζησε το υπόλοιπο της ζωής του σε ένα μικρό διαμέρισμα στην Κυψέλη. Κοιμήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1949.

''Αιώνια
η μνήμη αυτού''

Οι Άγιοι του Πόντου

Άγιοι Ευγένιος, Ουαλεριανός, Κάντιδος και Ακύλας οι εκ Τραπεζούντας

Άγιος Ευγένιος
ο πολιούχος της
Τραπεζούντας

Άγιοι Ευγένιος, Ουαλεριανός,
Κάντιδος και Ακύλας
οι εκ Τραπεζούντας (Ο άγιος Ευγένιος
φέρει χρυσό φωτοστέφανο αντι
βαθυκόνανο) - γύρω στα 1375 μ.Χ. -
Μονή Διονυσίου, Άγιον Όρος

Ο Άγιος Ευγένιος, ήταν ο πρώτος [Επίσκοπος](#) της [Τραπεζούντας](#), 2ος μετά τον ιδρυτή της [Απόστολο Ανδρέα](#).

Κατά τους διωγμούς του Διοκλητιανού (284-305 μ.Χ.) και Μαξιμιανού (285-305 μ.Χ.), οι Άγιοι Ευγένιος, Ουαλεριανός, Κάντιδος και Ακύλας, προσπάθησαν να προφυλαχθούν στα όρη. Συνελήφθησαν όμως και διατάχθηκαν ν' αρνηθούν το Χριστό. Εκείνοι απάντησαν γενναία, ότι δεν Τον αρνούνται, και τότε τους εξόρισαν στο φρούριο της Πιτυούντος των Λάζων. Η φυλακή δεν μπόρεσε να

δαμάσει το φρόνημα τους. Τους έφεραν λοιπόν και πάλι στην Τραπεζούντα, όπου με υποσχέσεις και απειλές, προσπάθησαν να τους σύρουν στην ειδωλολατρεία. Η αποτυχία, όμως, εξόργισε τον έπαρχο Λυσία και διέταξε να τους βασανίσουν σκληρά. Πρώτα τους γύμνωσαν, και άνδρες δυνατοί με μαστίγια από νεύρα βοδιών, καταξέσχισαν τις σάρκες τους. Έπειτα έμπηξαν σιδερένια νύχια στα σώματα τους και άνοιξαν βαθιές πληγές στα πλευρά τους. Κατόπιν με αναμμένες λαμπάδες, έκαψαν τις ματωμένες πληγές τους. Τελικά θανατώθηκαν (292 μ.Χ.) με αποκεφαλισμό, αφού έμειναν άσειστοι και νικηφόροι στην πίστη τους.

Η γιορτή των αγίων ανδρών του Πόντου εορτάζεται την 21η Ιανουαρίου, ημέρα του μαρτυρίου τους.

ΟΙ ΜΗΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΚΑΛΑΝΤΑΡΤ'Σ:

ΚΑΛΑΝΤΑΡΤ'Σ ΚΑΙ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ, ΑΜΟΝ ΠΑΝΤΑ ΚΑΙ ΕΦΕΤΟΣ

ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΝ:

Ο ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΝ, Ο ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΝ Ο ΟΥΡΑΔΟΚΟΜΜΕΝΟΝ

ΜΑΡΤ'Σ:

ΜΑΡΤ'Σ, ΓΔΑΡΤ'Σ ΚΑΙ ΣΚΗΡΟΣ ΠΑΛΟΥΚΟΚΑΥΤ'Σ

ΑΠΡΙΑΤ'Σ:

ΑΠΡΙΑΤ'Σ ΦΕΡ' ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ, ΚΕΛΑΪΔΟΥΝ ΚΑΙ ΛΥΝ' ΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ:

ΕΡΘΕΝ Ο ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ ΠΙΑΝ ΓΑΛΑΝ ΑΝ ΠΙΝΑΣ

ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ:

ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΙΝΟΥ Ο ΗΛΙΟΝ, ΚΟΚΚΙΝΙΕΙ ΣΕ ΑΜΟΝ ΤΟ ΜΗΛΟΝ

ΧΟΡΤΟΘΕΡΤ'Σ:

ΕΡΘΕΝ ΚΑΙ Ο ΧΟΡΤΟΘΕΡΤ'Σ ΕΠΑΡ' ΤΟ ΚΑΓΑΝ 'ΣΟ ΧΕΡ

ΑΛΩΝΑΡΤ'Σ:

ΕΠΑΤΗΣΑ ΣΟΝ ΑΛΩΝΑΡ ΚΑΙ ΤΗ ΧΙΟΝΙ ΤΗΝ ΑΚΡΑΝ

ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ:

Ο ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ ΡΟΥΖ ΤΑ ΦΥΛΛΑ ΚΑΙ ΞΕΡΕΝ ΟΛΑ ΤΑ ΞΥΛΑ

ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΣ:

ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΣ ΧΥΜΟΣ ΚΑΙΡΟΣ ΚΑΙ ΧΙΟΝΙΑ ΤΑ ΡΑΣΙΑ ΑΣΑ ΠΑΡΧΑΡΙΑ ΕΦΥΤΑΝ ΚΑΙ ΕΚΛΩΣΤΑΝ ΣΑ ΧΩΡΙΑ

ΑΕΡΓΙΤΕΣ:

ΑΕΡΓΙΤΕΣ ΜΟΥΡΔΟΥΛΙΖ ΣΟ ΡΑΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠ'Σ ΦΟΥΡΚΙΖ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΡΤ'Σ:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΡΤ'Σ ΦΕΡ ΤΟΝ ΚΡΥΟΝ ΣΑ' ΕΚΕΙΝΟΝ ΠΕ'Χ ΤΟΝ ΒΙΟΝ

Έθιμα στον Πόντο

από τα Χριστούγεννα έως τα Φώτα

Όλοι οι χριστιανοί του κόσμου περιμένουν κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα με χαρά και ενθουσιασμό. Ιδιαίτερη σχέση με τις τρεις γιορτές του χειμερινού Δωδεκαήμερου έχουν οι Έλληνες του Πόντου, που διατηρούν τις θρησκευτικές τους παραδόσεις από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Τα εορταστικά έθιμα των Ποντίων διαμορφώθηκαν στα βυζαντινά χρόνια, ενώ διατηρήθηκαν και αρκετές αρχαίες παραδόσεις.

Τα κάλαντα των Χριστουγέννων

Την παραμονή και των τριών γιορτών του Δωδεκαήμερου, συνήθως πριν νυχτώσει, στα σπίτια των γειτόνων και των συγγενών μπαίνουν παρέες παιδιών έως 14 ετών και λένε κάλαντα. Για κάθε γιορτή υπάρχει ένα ξεχωριστό τραγούδι. Η λέξη κάλαντα έχει λατινική προέλευση: kalenda με αυτήν τη λέξη οι Ρωμαίοι όριζαν την αρχή του κάθε μήνα. Η λατινική λέξη kalenda, με τη σειρά της προέρχεται από την ελληνική λέξη «καλό». Ως αντάλλαγμα στο παραδοσιακό τραγούδι-ευχή, τα παιδιά παίρνουν δώρα ή ακόμα και λεφτά.

Χριστός 'γεννέθεν χαράν 'ς σον κόσμον, χα καλή ώρα, καλή σ' ημέρα.

Οι Πόντιοι που μετά την έξοδο από τον Πόντο έμειναν στην Παρευξείνια περιοχή της Ρωσίας και ύστερα της ΕΣΣΔ συνέχισαν με ιδιαίτερο ζήλο να διατηρούν τα πατροπαράδοτα έθιμα. Οι Ρώσοι, οι Ουκρανοί και οι Λευκορώσοι, βαπτισμένοι από τους Έλληνες του Βυζαντίου, επίσης ακολουθούν το ίδιο έθιμο που λέγεται «κολιάντκι», όμως με διαφορετικές στολές και με διαφορετικά τραγούδια.

Τα ποντιακά χριστουγεννιάτικα κάλαντα σε πολλές περιοχές είναι παρόμοια με τα συνηθισμένα στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη απόχρωση στη μελωδία και ανάμιξη της ποντιακής διαλέκτου. Υπάρχουν και εκδοχές των τραγουδιών που διαφέρουν κατά πολύ. Τα επικρατέστερα ποντιακά κάλαντα ξεκινάνε με τα εξής λόγια:

'Χριστός γεννέθεν χαράν 'ς σον κόσμον, χα καλή ώρα, καλή σ' ημέρα

(Χριστός γεννήθηκε, χαρά στον κόσμο, να καλή ώρα, καλή σου ημέρα)

Χα καλόν παιδίν οπέ 'γεννέθεν, οπέ 'γεννέθεν, ουρανοστάθεν

(Να καλό παιδί χθες γεννήθηκε, χθες γεννήθηκε, ουρανοστάθηκε)

Τον εγέννησεν η Παναΐα, τον ανέστησεν Αϊ Παρθένος...

(Τον γέννησε η Παναγία, τον ανέστησε η Αγία Παρθένα)

Οι Πόντιοι, με κάποιες μικροδιαφορές ανά περιοχή, εκτός από τις καθαρά χριστιανικές παραδόσεις εξακολουθούν να διατηρούν και τα αρχαία έθιμα. Έτσι διατηρείται μέχρι τις μέρες μας το έθιμο των Μωμόγερων.

Οι ενήλικες ερασιτέχνες ηθοποιοί Μωμόγεροι φορούν τις στολές κυρίως του γιατρού, της νύφης, του τράγου και του διαβόλου, και με συνοδεία λύρας και νταουλιού γυρίζουν στο χωριό ή στην πόλη. Οι αυτοσχέδιες παραστάσεις των Μωμόγερων «αμείβονται» από τον κόσμο με χρήμα και φαγητό, τα οποία στη συνέχεια μοιράζονται.

Οι Μωμόγεροι στην αρχαιότητα ήταν οι ιερείς του Μώμου, θεού της σάτιρας και του γέλιου. Ίδου και μια παραδοσιακή ποντιακή έκφραση: «Μω την πίστη σ'!» («Σιγά την πίστη σου»). Με αυτή τη φράση οι Πόντιοι εκφράζουν την αμφιβολία στην πραγματική πίστη κάποιου, που την επικαλείται για διάφορους προσωπικούς λόγους.

Η Πρωτοχρονιά

Οι Πόντιοι πιστεύουν πως τα πολλά φουντούκια (ποντιακά: λεπτοκάρνα) στο γιορτινό τραπέζι του Δωδεκαήμερου φέρνουν αφθονία και πλούτο στο σπίτι.

Οι μωμόγεροι επισκέπτονται φιλικά σπίτια και στις τρεις γιορτές (τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα). Την Πρωτοχρονιά, χάρη στη αρχή της χρονιάς και τις καινούριες ελπίδες για το μέλλον, γίνεται το μεγαλύτερο γλέντι. Οι νοικοκύρηδες τους δίνουν ως αμοιβή λεφτά, τρόφιμα και έτοιμο φαγητό. Ότι μαζεύουν οι ερασιτέχνες ηθοποιοί το μοιράζονται στη συνέχεια μεταξύ τους. Το φαγητό που τους δίνουν τη νύχτα καταλήγει στο τραπέζι, γύρω από το οποίο, και από τον λυράρη, μαζεύονται συγγενείς και φίλοι.

Μετά την αλλαγή του χρόνου στις ποντιακές οικογένειες κόβεται η βασιλόπιτα. Το πρώτο και το δεύτερο κομμάτι αφιερώνονται στον Χριστό και την Παναγία. Το τρίτο κομμάτι στον Άγιο Βασίλειο, το τέταρτο στους φτωχούς, το πέμπτο στην εστία (το σπίτι) και τα υπόλοιπα στα μέλη της οικογένειας. Αυτή η σειρά πολλές φορές παρακάμπτεται, παραμένει ακλόνητος ωστόσο ο σεβασμός προς τα Θεία.

Εάν το φλουρί βρεθεί στα πρώτα τρία κομμάτια, το πάνε στην εκκλησία και ύστερα φυλάγεται δίπλα στο εικονοστάσιο του σπιτιού. Αν το φλουρί πέσει σε κάποιο μέλος της οικογένειας, τον θεωρούν τυχερό και η τύχη θα τον ακολουθεί όλη τη χρονιά.

Το μεγαλύτερο σε ηλικία μέλος της οικογένειας (συνήθως ο άνδρας του σπιτιού), μετά το κόψιμο της βασιλόπιτας και πριν ξεκινήσει το γιορτινό φαγοπότι, παίρνει στα χέρια του ένα πιάτο με επτά ζευγάρια λεπτοκαρυών και ένα μονό και ρίχνοντάς τα στον αέρα λέει τρεις φορές: «Φύγαμε από τον παλαιό (άσχημο) χρόνο στο χρόνο καλό». Τα λεπτοκάρνα που πέφτουν πίσω στο πιάτο είναι τυχερά. Τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας συνεχίζουν: «Πέρασε ο άσχημος χρόνος! Ξεκίνησε ο καλός!».

Το καλαντόνερον

Το πρωί όποιος ξυπνήσει πρώτος πρέπει να φέρει απ' έξω το πρώτο νερό. Μαζί του ο «απεσταλμένος» παίρνει τα τυχερά λεπτοκάρνα και στη διάρκεια της διαδρομής δεν πρέπει να μιλήσει με κανέναν. Ύστερα όλη η οικογένεια νίβεται με το πρώτο νερό, το «καλαντόνερον». Είναι καλό σημάδι, κατά την παράδοση των Ποντίων, αν στο σπίτι τους κάνουν ποδαρικό μικρά παιδιά.

Το Δωδεκαήμερο τελειώνει με τη γιορτή των Φώτων. Σύμφωνα με την παράδοση των Ποντίων, την ημέρα που αγιάζουν τα ύδατα σταματούν να τριγυρίζουν μέσα στη νύχτα και να πειράζουν τους ανθρώπους και οι καλικάντζαροι (τα πνεύματα).

Souvenir de Trébizonde. Immersion de la croix au jour d'Épiphanie.

Θεοφάνια στην Τραπεζούντα

Τα τελευταία χρόνια στην εφαρμογή των παραδόσεων υπάρχουν πολλές παραλείψεις, όμως σε γενικές γραμμές ο πατροπαράδοτος τρόπος εορτασμού διατηρείται με ευλάβεια. Για να θυμίζει την πατρίδα!

ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

3ο ΜΕΡΟΣ

Επιμέλεια - Έρευνα: Νίκος Τουμπουλίδης

ΖΩΝΑΡΙΑ

Κουσακ Λέξη τουρκική. Είδος ζωναριού που το κατασκεύαζαν από μάλλινο ή βαμβακερό ύφασμα. Το φορούσαν κυρίως οι άντρες με την καθημερινή τους φορεσιά σε διάφορα χρώματα (μπεζ, κεραμιδί, ώχρα) ή ριγωτό σε διάφορα χρώματα του σαφράν και της παπαρόνας. Το μήκος του ήταν 3,5 ή 4 μέτρα και το φάρδος του ήταν 30 εκ. Στις δύο άκρες του υπήρχαν κλεμιά.

Λεπτομέρειες από ένα μεταξωτό ταραπουλούζ

Ταραπουλούζ

Μεταξωτό ζωνάρι το οποίο στην ύφανσή του έβγαζε κάθετες και οριζόντιες ραβδώσεις με αποτέλεσμα να σχηματίζεται καρδ. Τα χρώματά του ήταν έντονα ζωηρά, με κυρίαρχα το βυσσινί, το μπεζ, το μπλε, το πράσινο και την ώχρα. Το μήκος του έφτανε τα 8 μέτρα και το φάρδος του τα 40 εκ. Συνήθως όμως ένωσαν με γαϊτάνι τρία κομμάτια των 40 εκ. και έβγαζαν ένα φάρδος 1,20 μ. Στις άκρες έφτιαχναν φούντες με κρόσι από το ίδιο ύφασμα περίπου 20 εκ. στην κάθε πλευρά. Πήρε το όνομά του από την Τρίπολη του Λιβάνου και ενδεχομένως και από την Τρίπολη από την Λιβύης, από όπου και το έκαναν εισαγωγή. Το ταραπουλούζ το δίπλωναν και το τύλιγαν οι άντρες πολλές φορές στη μέση τους. Το σχέδιο τελειωμένο σχημάτιζε ντραπέ (πλισέ).

Καϊς

Είδος δερμάτινης ζώνης. Την φορούσαν για να συγκρατούν τα παντελόνια (καραφόνια, σαλβάρ, ποτούρ). Το μήκος του ήταν 1 μ. ή 1,50 μ., και το φάρδος του 3, 5, ή 7 εκ., μπορεί και 10 εκ. Στο ένα άκρο υπήρχε μεταλλική πόρπη.

Δερμάτινο ζωνάρι σε ανοιχτό καφέ και μαύρο
Στο πλάι, η καπνοσακούλα

Σελάχιν ή σελαχίκ ή σελαχρούκ

Δερμάτινο ζωνάρι που έμπαινε πάνω από το ταραπουλούζ. Ήταν ειδικά φτιαγμένο για να τοποθετούν οι άντρες την «κάμα» (σπαθάκι), το καπνοσακούλο και διάφορα προσωπικά τους αντικείμενα. Έπαινε την κοιλιακή χώρα από τη μία άκρη στην άλλη. Στη μια μεριά ήταν στενό και στην άλλη φαρδύ καμπυλωτό. Πίσω το συγκρατούσαν δερμάτινα κορδόνια. Ήταν φτιαγμένο από τρεις σειρές ακατέργαστο ή κατεργασμένο δέρμα στο οποίο έδιναν διάφορους τόνους, από καφέ ανοιχτό έως καφέ σκούρο και μαύρο.

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

«Κολπιός», εγκόλιπο

Παραλληλόγραμμο κόσμημα διπλής όψεως από μαλακό επάργυρο ή ασήμι. Ήταν σκαλισμένο στο χέρι. Στην μια πλευρά απεικονιζόταν ο Άγιος Γεώργιος και στην άλλη μια οποιαδήποτε ψυχεδέλεια - συνήθως κλαδί της αμπέλου.

Εγκόλιπο με τον Αγ. Γεώργιο

Επάνω είχε συρταράκι το οποίο ανοιγόκλεινε. Στο εσωτερικό του «κολπιού» τοποθετούσαν τίμιο ξύλο από τους Αγίους Τόπους (χατζηλικί) ή μπαρούτι. Στις δύο άκρες έδενε αλυσίδα «αρζαντό» ασημένια, που είχε σχήμα «8» και μήκος 1,80 μ. Το φορούσαν οι άντρες σταυρωτά από το μέρος της καρδιάς.

Ανδρικό φυλαχτό

Φυλαχτόν ή τάμα

Τριγωνικό κόσμημα διπλής όψεως από μαλακό επάργυρο ή ασήμι. Η μια πλευρά ήταν χαραγμένη με διάφορα ψυχεδελικά σχέδια. Επάνω είχε συρταράκι που ανοιγόκλεινε. Στο εσωτερικό του τοποθετούσαν τίμιο ξύλο. Στις δύο άκρες έδενε αλυσίδα «αρζαντό» 40 εκ. Το φορούσαν οι άντρες στο στήθος και μερικές φορές και οι γυναίκες.

Ωρα και κιοστέκ

Ρολόι με μακριά αλυσίδα (φίδι) από ασήμι ή χρυσό, μήκους 2 μ. Το φορούσαν οι άντρες αλλά και οι γυναίκες. Την αλυσίδα την συγκρατούσε ο αλεπός, τριγωνικό αξεσουάρ που ρύθμιζε το ύψος της. Το κιοστέκ και την ώρα οι άντρες τα έριχναν στη δεξιά τσέπη του γιλέκου τους ενώ οι γυναίκες τα τοποθετούσαν επάνω στο λαχόρι τους.

Κεντήλ

Οβάλ αξεσουάρ το οποίο φορούσαν οι άντρες στο δεξί μπράτσο. Το φορούσαν πάνω από την αντρική ζιπούνα (σακάκι). Το κεντήλ ήταν υφασμάτινο κεντημένο με

χρυσό κορδόνι ή πλεγμένο χρυσό σύρμα.

ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ

Κεφαλοδέσιμο ή πασλούκ (λέξη τουρκική)

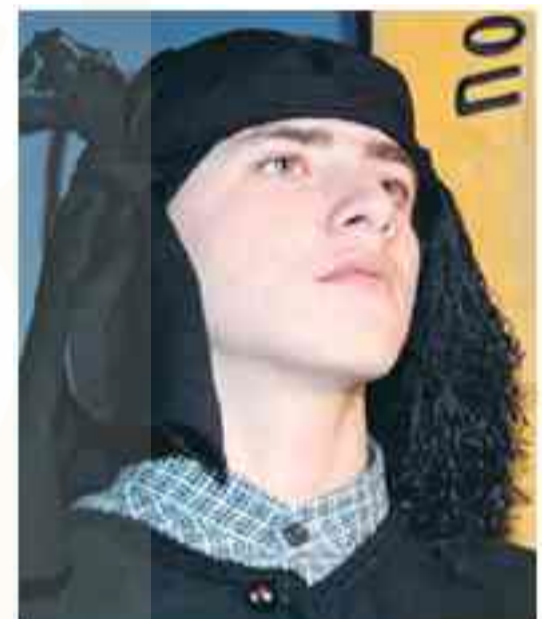
Το πασλούκ αποτελούσε κομμάτι της ανδρικής ενδυμασίας. Ήταν κατασκευασμένο από τσόχινο ή κασιμρένιο ύφασμα.

Αυθεντικός κεφαλοδέσιμος

(φωτογραφία: Επιτροπή Ποντιακών Μελετών)

Το μήκος του ήταν 1,50 μ και το φάρδος 30 εκ. Οι ταινίες του δεξιά και αριστερά στο τελειώμά τους σχημάτιζαν καμπύλες. Στο εσωτερικό του ντουμπλάριζαν ύφασμα «ατλάζι» σε γυαλιστερά χρώματα.

Φωτογραφία: αρχείο ΑΠΕ-ΜΠΕ

Η κορυφή του σχημάτιζε μύτη και πάνω έραβαν ένα ή δύο πισκούλια (κορδόνια με φούντες). Το ύφασμα περιμετρικά ήταν κεντημένο με κορδόνι. Το έδεναν μία ή δύο φορές γύρω από το κεφάλι. Συναντούμε διάφορα σχέδια δεσίματος.

Φεζ ή φέζι

Ονομασία της γαλλικής τόκας. Αντρικό καπέλο το οποίο φορούσαν οι προεστοί σε όλη την Ανατολή. Εσωτερικά ήταν κατασκευασμένο από χοντρό χαρτί, εξωτερικά ήταν επενδυμένο με τσόχα και είχε σχήμα δισκου. Το κάτω μέρος ήταν μεγαλύτερο για να εφάπτεται στο κεφάλι, ενώ επάνω στένευε. Στην κορυφή του είχε ραμμένο πισκούλι (φούντα). Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν για το φεζ ήταν κόκκινο, βυσσινί, μαύρο, μοβ και γκρι. Μερικές φορές πάνω από αυτό τύλιγαν σειρές υφάσματος. Υπήρχαν διάφορα ύψη φεζ. Συνήθως όσο πιο ανεβασμένος ήταν κάποιος κοινωνικά, τόσο πιο ψηλό φεζ φορούσε. Πήρε το όνομά του από την πόλη Φεζ στο Μαρόκο. Στον Πόντο φεζ φορούσαν όχι μόνο οι προεστοί αλλά και οι ένοπλοι (ζιπκαλήδες).

Ρωσική τόκα

Συνόδευε το καυκασιανό κουστούμι. Την φορούσαν οι Έλληνες του Πόντου που μετανάστευαν για επαγγελματικούς λόγους στη Σοβιετική Ένωση. Είχε διάφορα ύψη και ήταν κατασκευασμένη από ρωσική γούνα. Συνήθως από λύγκα Σιβηρίας, ζιμπελίνα ή κάστορα.

ΜΩΜΟΓΕΡΟΙ

Ο Μώμος ήταν ο θεός το γέλιου και της σάτιρας. Η προσωποποίηση της μομφής και της κατηγορίας. Οι ιερείς του Μώμου είναι οι Μωμόγεροι. Οι Πόντιοι, αν και φανατικοί χριστιανοί, κληρονόμησαν την αρχαιότερη ομιλούμενη ποντιακή ελληνική διάλεκτο και διατήρησαν πολλές αρχαιοπρεπείς συνήθειες από τους προγόνους τους. Κατά τη διάρκεια του Δωδεκαήμερου εκτός των συνηθισμένων χριστιανικών εορτών, σε πολλά χωριά «εποΐναν και τοι Μωμοέρτς»... «έβγαιναν τα Καρναβάλια»... οι «Κοτσαμάν»!.....

Σήμερα το δρώμενο συνεχίζεται από νέους τρίτης και τετάρτης πλέον γενιάς, διατηρώντας όχι μόνο τον ψυχαγωγικό αλλά και τον ευετηριακό, γονιμικό, μαγικοθρησκευτικό του χαρακτήρα.

Στην αυλή του κάθε σπιτιού τους περιμένει στρωμένο τραπέζι με πλούσια εδέσματα, τσίπουρο και παραδοσιακά γλυκά. Ο ταμίας του θιάσου εύχεται σ' όλα τα μέλη της οικογένειας «Υίαν και ευλογίαν και καληχρονίαν και αρνικά παιδιά και θελκά μουσκάρια». Τότε ένα μέλος της οικογένειας προσφέρει χρήματα στο ταμείο των Μωμόερων. Μετά τη χορευτική επίδειξη των Μωμόερων ακολουθεί χορός κατά παραγγελία του σπιτονοικοκύρη. Κατά τη διάρκεια του χορού, ενώ όλοι πίνουν τσίπουρο και γεύονται τα εδέσματα, κάποιος θεατής κλέβει τη νύφη και κρύβεται μαζί της. Συνήθως κατ' εντολή του αρχηγού τρέχουν προς αναζήτησή τους και με τη βοήθεια του διαβόλου ή άλλων μελών του θιάσου, δεν αργούν να τους ανακαλύψουν. Στη συνέχεια ο γιατρός, εξετάζει τη νύφη και διαπιστώνει τη σεξουαλική της κακοποίηση. Το πρόστιμο είναι ανάλογο της οικονομικής κατάστασης του απαγωγέα και ορίζεται από τον τσανταρμά (λαϊκός δικαστής), που έχει ήδη συνωμοτήσει. Η εξέταση της νύφης, που προσποιείται την ατιμασμένη, είναι μία από τις πιο κωμικές σκηνές του δρώμενου και παρακολουθείται με μεγάλο ενδιαφέρον από το παρευρισκόμενο πλήθος. Αξίζει να σημειωθεί, ότι όταν ο θιάσος εντοπίσει θεατή με οικονομική άνεση ή ξένο, τον υποδεικνύει στη νύφη, η οποία (άντρας ων) τον απαγάγει κρατώντας τον στους ώμους της.

Η Διακυβερνητική Επιτροπή της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, στην 11η ετήσια συνεδρίασή της (Αντίς Αμπέμπα, Αιθιοπία 28.11-2.12.2016), στη συνεδρία της Τετάρτης 30 Νοεμβρίου 2016 ενέκρινε την εγγραφή στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας των Μωμόερων, εθιμικού δρώμενου του Δωδεκαήμερου, όπως τελείται σε οκτώ χωριά της ευρύτερης περιοχής της Κοζάνης (Τετράλοφος, Άγιος Δημήτριος, Αλωνάκια, Σκήτη, Πρωτοχώρι, Κομνηνά, Ασβεστόπετρα, Καρνοχώρι), οι κάτοικοι των οποίων είναι κατά κύριο λόγο Πόντιοι, απόγονοι Ποντίων προσφύγων από την περιοχή της ορεινής Τραπεζούντας (Ματσούκα)

Οι Μωμόεροι είναι το τέταρτο κατά σειρά ελληνικό στοιχείο που εγγράφεται στο διεθνή κατάλογο, μαζί με τη μεσογειακή διατροφή (2013), τη μαστιχοκαλλιέργεια της Χίου (2014) και την Τηνιακή μαρμαροτεχνία (2015) στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO.

ΜΩΜΟΓΕΡΟΙ 2018

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Βέροιας, αναβίωσε για Πέμπτη συνεχή χρονιά το πανάρχαιο έθιμο των Μωμόερων στην πόλη της Βέροιας.

Το Σάββατο 29 Δεκεμβρίου 2018 από νωρίς το πρωί, έκαναν την εμφάνιση στους δρόμους και τα σοκάκια της πόλης τα Μωμόερα, παρουσιάζοντας και φυσικά βιώνοντας το δρώμενο αυτούσιο και με τον παραδοσιακό τρόπο όπως ακριβώς το μετέφεραν οι πρόγονοί μας από τον Πόντο.

Οι Μωμόεροι της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας με προσκαλεσμένους τους Μωμόερους της Αριδαίας Πέλλης διέσχισαν και "αναστάτωσαν" ευχάριστα ολόκληρη την πόλη και καταχειροκροτήθηκαν από όλους τους Βεροιώτες, κερδίζοντας τις εντυπώσεις και τονίζοντας ακόμα περισσότερο τη χαρούμενη διάθεσή τους εν όψει των εορτών.

Η ομάδα κατέληξε το μεσημέρι στην πλατεία Ελιάς όπου ακολούθησε πλούσιο ποντιακό γλέντι με χορό, φαγητό και ποτό έως τις απογευματινές ώρες.

Τον κόσμο καλωσόρισε ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Κων/νος Βοργιαζίδης και ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Παύλος Σαρημιχαηλίδης λέγοντας ότι πλέον οι Μωμόεροι έγιναν έθιμο της πόλης μας.

